

Sivan SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Lastensuojelun katsaus

Erja Nevalainen, palvelujohtaja, lastensuojelu

Lastensuojelun suojelutehtävä ja sen suhde muihin palveluihin

- Lastensuojelun tehtävä on suojella lapsia, jotka tarvitsevat erityistä suojelua
  - Avo- ja sijaishuollon keinoin
- Muiden palveluiden ensisijaisuus lastensuojeluun nähden. (palvelutehtävän selkeyttäminen)
  - Mm. Lasten ja mielenterveystyötä joudutaan tekemään lastensuojelussa
- Lastensuojelua toteutetaan usein muiden palveluiden rinnalla. Lastensuojelu ei voi onnistua palvelutehtävänsä toteuttamisessa ilman riittäviä rinnalla olevia riittäviä peruspalveluita ja niiden kanssa tehtävää tiivistä yhteistyötä. Esimerkiksi varhaiskasvatus ja koulut, muut lapsiperheiden palvelut, lasten ja nuorten miepä palvelut, vanhempien miepä palvelut ja työikäisten palvelut ovat merkittäviä yhteistyötahoja lasta suojaavien vaikuttavien palveluiden rakentamisessa.

Lastensuojelun rakenne ja resurssit

- Lastensuojelussa on 5 alueellista tiimiä (keskinen avohuolto, keskinen-läntinen sijaishuolto, läntinen avohuolto, eteläinen ja pohjoinen alue) joista jokaisella on oma johtava sosiaalityöntekijä. Keski- ja pohjois-alueilla johtavia sosiaalityöntekijöitä on kaksi.
- Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärää on säädetty lakisääteisellä mitoituksella 35 lasta/sos.tt. Ensivuoden alusta 30/sos.tt
- Tällä hetkellä 38 sosiaalityöntekijän virkaa. Asiakasmäärästä johtuen paine kasvattaa ensivuonna vähintään 42 virkaan.
- Lisäksi lastensuojelussa työskentelee sosiaaliohjaajia (32), perhetyöntekijöitä (2) ja ohjaajia (5).
- Jälkihuollon lastensuojelupalvelut täysi-ikäisten osalta toteutetaan työikäisten palvelutehtävissä. Jälkihuollon ikäraja nyt 25 vuoteen saakka. Hallitusohjelmassa suunniteltu ikärajan laskua ensivuonna 23 vuoteen.

Asiakasmäärä ja kehitys

- Lastensuojelun asiakkaita elokuussa 2023 avohuollossa 677 sijaishuollossa 302 huostaanotettuna ja alaikäisiä jälkihuollossa 76. Yhteensä asiakkaana 1055 lasta.
- Asiakasmäärä kasvanut vuoden aikana noin 80 lapsella. Kasvu on keskittynyt keskisen alueen avohuoltoon.
- Lastensuojelun palveluiden kasvua on raskaimmissa lastensuojelun palveluissa. Vuoden aikana avohuollossa perhekuntoutus ja sijaishuollossa erityinen huolenpito on lisääntynyt merkittävästi.
- Ilmiönä on ollut havaittavissa lastensuojelun asiakkuuksien alkaminen äkillisissä kriisitilanteissa joissa perheellä ei ole taustalla välttämättä aikaisempia vahvoja palveluja. Erityisesti lasten ja nuorten mielenterveys – ja päihdehaasteet sekä vanhempien vaikeudet vastata tuolloin lapsen tarpeisiin.

Vallalla olevat ilmiöt ja haasteet

- Tilanteet perheissä ovat usein hyvin monisyisiä ja erilaisia. Tällä hetkellä keskeisimpiä ilmiöitä ovat lasten ja nuorten psyykkinen vointi ja nepsy-haasteet, nuorten päihteiden käyttö (mm. huumausaineiden käyttö vaikuttaa lisääntyneen), kasvatukselliset haasteet, vanhempien jaksaminen, vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä perheenjäsenten väliset vuorovaikutushaasteet.
- Lastensuojelussa on tunnistettavissa mm. lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden vaikea saatavuus ja rakenteelliset ongelmat.
- Vuoden aikana lastensuojelussa on ollut vaikeuksia löytää haastavasti oireileville lapsille soveltuvia sijaishuolto- ja laitoksia.
- Lastensuojelua haastaa työntekijäpula ja vaihtuvuus joka vaikeuttaa asiakastyön toteuttamista systemisen työskentelytavan mukaisesti.

Menossa

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmisteilla, joka tullaan esittelemään myöhemmin syksyllä.
- Lastensuojelussa on laadittu omat strategiset tavoitteet jossa tavoitteena on mm. vahvistaa lasten ja perheiden kohtaamista heidän omassa arjessaan ja lujittaa yhteistä työtä eri toimijoiden kanssa
- Lastensuojelun työntekijöiden osaamista suhdeperustaiseen työhön pyritään vahvistamaan mm. koulutuksin. (Perheterapeuttiset perusteet) Työskentelymahdollisuuksia kohtaavaan asiakastyöhön on pyritty parantamaan sosiaaliohjaaja resurssin vahvistamisella työparityöhön.
- Lastensuojelun palveluiden kehittämisessä halutaan hyödyntää asiakaskokemusta esimerkiksi säännöllistä palautetta keräämällä (roidu) ja erilaisten työpajojen ja kokemusasiantuntijatoiminnan kautta.

Aurinkoista alkusykyä!